

(กสม.แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ ครั้งที่ 2/2565)

**เผยสถิติเรื่องร้องเรียน กสม. ปี 2564 สถิติในกระบวนการยุติธรรมยังคงครองแชมป์
แนะกองทัพทบทวนแนวปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดข้อร้องเรียนกระทบสิทธิประชาชน**

วันที่ 20 มกราคม 2565 เวลา 10.30 น. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยนายวัส ติงสมิตร กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และนายชนินทร์ เกตุปราษฎ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ แถลงข่าวเด่นประจำสัปดาห์ครั้งที่ 2/2565 โดยมีวาระสำคัญ ดังนี้

1. กสม. เปิดสถิติเรื่องร้องเรียน ปี 2564 สถิติในกระบวนการยุติธรรมยังคงเป็นเรื่องที่มีการร้องเรียนมากที่สุด

กสม. เปิดเผยสถิติเรื่องร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่เดือนมกราคม – ธันวาคม 2564 โดยพบว่า มีเรื่องร้องเรียนในปีที่ผ่านมาจำนวน 571 เรื่อง และประเด็นที่มีการร้องเรียนมายัง กสม. มากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่

อันดับที่ 1 สถิติในกระบวนการยุติธรรม คิดเป็นร้อยละ 25.22 เช่น กรณีขอความช่วยเหลือให้เร่งรัดการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ทำร้ายร่างกายระหว่างการควบคุมตัว กรณีการตั้งด่านตรวจค้นมีการปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมกับเพศสภาพ เป็นต้น หน่วยงานที่ถูกร้องว่าละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หน่วยงานในสังกัดกรมราชทัณฑ์ และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ทั้งนี้เรื่องร้องเรียนประเด็นสิทธิในกระบวนการยุติธรรมเป็นประเด็นที่มีการร้องเรียนมายัง กสม. มากที่สุด ต่อเนื่องมาหลายปี

อันดับที่ 2 สถิติพลเมือง คิดเป็นร้อยละ 18.21 เช่น กรณีได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมือง เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและการชุมนุม กรณีได้รับผลกระทบจากการกักตัวหลังจากเดินทางกลับจากต่างประเทศเพื่อดูอาการจากโรคโควิด 19 เป็นต้น หน่วยงานที่ถูกร้องว่าละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด - 19 (ศบค.) และคณะรัฐมนตรี

อันดับที่ 3 สถิติของบุคคลในทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 6 เช่น กรณีการจ่ายค่าทดแทนสำหรับการเวนคืนที่ดินโดยไม่เป็นธรรม กรณีปัญหาพื้นที่สาธารณะประโยชน์ทับซ้อนกับที่ดินทำกินของประชาชน กรณีการโต้แย้งสิทธิการครอบครองที่ดินของราษฎร เป็นต้น หน่วยงานที่ถูกร้องว่าละเมิดสิทธิมนุษยชน ได้แก่ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทย

ส่วนประเด็นสิทธิอื่น ๆ ที่มีการร้องเรียนมายัง กสม. เช่น สิทธิชุมชน สิทธิและสถานะบุคคล สิทธิแรงงาน สิทธิเด็ก สิทธิคนพิการ สิทธิผู้สูงอายุ และสิทธิทางการศึกษา เป็นต้น

สำหรับการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มีเรื่องร้องเรียนที่ กสม. รับไว้เป็นคำร้อง เพื่อดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2564 จำนวน 130 คำร้อง ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว จำนวน 40 คำร้อง อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของ กสม. จำนวน 10 คำร้อง และ อยู่ระหว่างติดตามผลการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน จำนวน 80 คำร้อง โดย กสม. มีนโยบาย ให้ดำเนินการประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในระยะเวลาอันรวดเร็ว ซึ่งหลายคำร้องใช้ระยะเวลา ไม่นานในการดำเนินการจนแล้วเสร็จ เช่น คำร้องเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า สามารถดำเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาเพียง 1 เดือน เป็นต้น

การจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในปี 2564 มีจำนวน 185 เรื่อง โดยประเด็นสิทธิที่ กสม. มีมติว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) สิทธิและเสรีภาพ ในชีวิตและร่างกาย เช่น กรณีเจ้าหน้าที่ทหารทำร้ายร่างกายและซ้อมทรมานเพื่อบังคับให้รับสารภาพ (2) สิทธิในกระบวนการยุติธรรม เช่น กรณีพนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า และ (3) สิทธิและเสรีภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุม เช่น กรณีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิเด็กและเสรีภาพในการเสนอ ข่าวดารกรณีการชุมนุมทางการเมือง

ขณะที่การจัดทำข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน เพื่อเสนอต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในปีที่ผ่านมา มี 4 กรณี ได้แก่

- (1) ข้อเสนอแนะกรณีผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19
- (2) ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลและสิทธิต่อกรณีการจำหน่ายรายการบุคคล ออกจากฐานข้อมูลทะเบียนและการระงับความเคลื่อนไหวทางทะเบียนราษฎรในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่
- (3) ข้อเสนอแนะในกระบวนการบริหารจัดการทะเบียนประวัติอาชญากร
- (4) ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมและคุ้มครองนักปกป้องสิทธิมนุษยชน หรือผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน

2. กสม. เผยรายงานผลการตรวจสอบกรณีสนามฝึกยิงปืนของกองทัพบก แนะนำแนวทาง ในการป้องกันไม่ให้เกิดสิทธิของประชาชน

กสม. ในการประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2564 ได้พิจารณาคำร้องเรื่องสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว กรณีกล่าวอ้างว่าเสียงยิงปืน จากสนามฝึกยิงปืนของกองพันทหารม้าที่ 4 กองพลที่ 1 รักษาพระองค์ รบกวมนการอยู่อาศัย โดยกรณีนี้ ผู้ร้อง ได้ร้องเรียนมายัง กสม. เมื่อเดือนกันยายน 2564 ระบุว่าตนพักอาศัยอยู่บริเวณถนนประชาราษฎร์สาย 2 แขวงบางซื่อ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ห่างจากสนามยิงปืนของผู้ถูกร้อง ประมาณ 2.8 กิโลเมตร โดยในระยะหลังมักได้ยินเสียงซ้อมยิงปืนในช่วงค่ำ นอกเวลาราชการ ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่พักผ่อน ผู้ร้อง ประสงค์ให้หน่วยงานผู้ถูกร้องฝึกซ้อมยิงปืนเฉพาะในเวลาราชการเช่นเดิมหรือปรับปรุงให้สนามยิงปืน มีเสียงเบาลงที่ไม่กระทบต่อความเป็นอยู่ส่วนตัว จึงขอให้ตรวจสอบ

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชน ได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 32 อย่างไรก็ดี จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง หน่วยงานผู้ถูกร้องชี้แจงว่าไม่ได้ฝึกซ้อมยิงปืนในช่วงเวลาที่มีการร้องเรียนแต่อย่างใด และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ จึงได้ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนรับทราบล่วงหน้าหากมีการฝึกซ้อมยิงปืน นอกจากนี้ในช่วงนี้ยังได้ขอใช้สนามยิงปืนของหน่วยอื่นเพื่อฝึกซ้อมแทนชั่วคราว และอยู่ระหว่างขอขบประมาณเพื่อปรับปรุงสนามยิงปืนให้เป็นแบบสนามปิดเพื่อป้องกันเสียงดังรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบ ขณะที่ผู้แทนของสำนักงานนิติบุคคลอาคารชุดที่ผู้ร้องอาศัยอยู่ให้ข้อมูลว่าเบื้องต้นยังไม่ได้ยินเสียงในช่วงเวลาตามที่มีการร้องเรียนและยังไม่เคยมีลูกบ้านร้องเรียนในกรณีดังกล่าว ในชั้นนี้ จึงยังไม่ปรากฏว่าสนามยิงปืนของหน่วยงานผู้ถูกร้องมีเสียงดังหรือมีการฝึกซ้อมยิงปืนนอกเวลาราชการ ซึ่งยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันชุมชนเมืองมีการขยายตัวซึ่งอาจทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตและเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชน กสม. จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ไปยังกองทัพบกให้แจ้งกำชับหน่วยงานในสังกัดที่มีสนามฝึกซ้อมยิงปืนใกล้เคียงกับแหล่งชุมชนฝึกซ้อมยิงปืนเฉพาะในช่วงเวลาราชการ นอกจากนี้เหตุจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องฝึกซ้อมนอกเวลาราชการควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนโดยรอบทราบทั่วกันเป็นการล่วงหน้า พร้อมกันนี้ให้ตรวจสอบมาตรฐานสนามยิงปืนของหน่วยงานในสังกัดที่อยู่ใกล้กับแหล่งชุมชนว่าเสียงยิงปืนกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนเกินมาตรฐานเรื่องเสียงรบกวนหรือไม่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาในลักษณะเดียวกัน หรือในกรณีที่เหมาะสมอาจปรับปรุงสนามยิงปืนให้มีลักษณะเป็นสนามยิงปืนแบบปิดต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

20 มกราคม 2565